

Tirgoviște

În urma cercetărilor de teren efectuate în iulie 1973 în orașul Tirgoviște au fost identificate mai multe puncte ale așezărilor feudale secol XV-XVIII în zonele : Platformei industriale —

întreprinderea de oțeluri aliate și Romlux — în zona gării Teiș, în cartierul Suseni, în microraioul VI și microraioul IX.

**LUCIANA OANCEA
ION CHICIDEANU**

AL VIII-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL DE BIBLIOFILIE

Bibliofilii din întreaga lume și-au dat întâlnire în anul 1973, în Polonia, ca participanți la cel de al VIII-lea Congres internațional. De fapt polonezii serbau atunci un an al științei proclamat cu ocazia sărbătorii unor importante aniversări : 500 de ani de la nașterea eminentului astronom și savant polonez Nicolas Copernic, cinci secole de la apariția primului imprimat pe pământul Poloniei, cum și 200 de ani de la fondarea Comisiei de Educție Națională, în fapt primul Minister al Instrucțiunii Publice din Europa.

Inaugurat la Cracovia, vechea capitală a Poloniei, centru cultural și științific, bogat în monumente de arhitectură gotică și opere de artă care amintesc epoca Renașterii sau stilul baroc, toate au lăsat o frumoasă și durabilă amintire.

Universitatea Jagellonă, una din cele mai vechi din Europa, unde a studiat Nicolas Copernic, a fost un început de drum, continuat prin traversarea sudului Poloniei, cu pitorești peisaje, orașul Jedrzejow, cu valorosul său muzeu Przypkowski. Și a apărut apoi Varșovia.

Răscolind hrisoave, istoricii au demonstrat că Varșovia ar exista de prin anul 1241. Și cu siguranță acest lucru a făcut ca furia nazistă să nu reușească moartea ei. Distrusă aproape total în al doilea război mondial, a renăscut total astăzi. Și atît de greu a fost încercată în cînt Mazovia de Wladyslaw Broniewski trăind a lăsat posterității nemuritoare fraze lirice „mai frumos decît moartea de eroi — luptători, și

trăind în istorie și-n iureș de gloanțe, un oraș e pe Vistula unde știi că trăiești și că mori, un oraș al bunei—speranțe“, fiindcă un vechi cîntec polonez grăiește că Varșovia merită să fie îndrăgită...

Și firesc au urmat, în acel iulie nu tocmai torid, comorile capitalei : Biblioteca Națională, Biblioteca Centrală de Stat, care de fapt are expuse colecțiile cele mai prețioase, biblioteca universității din Varșovia, unde sînt adăpostite colecții de înaltă valoare aparținînd ultimului rege al Poloniei, Stanislas Auguste, mare colecționar de artă, biblioteca Zaluski, prima bibliotecă națională a Poloniei fondată în 1747. Toate au deschis larg porțile participanților la congres : scriitori, editori, pictori, gravori, bibliotecari, librari, colecționari, delegația României fiind cea mai numeroasă. Numeroasă fiindcă de fapt la noi există Societatea Română de Bibliofilie cu sediul în Tirgoviște, vechea capitală a Țării Românești.

Dar despre acestea și multe altele este bine să rînduim slovele cu migală și uneori să redăm și pe acei oameni nordici, liniștiți și bizari cum îi caracteriza Nicolae Iorga, dar care au o vitalitate puternică, molipsitoare.

Deschiderea Congresului a avut loc în ziua de 23 iulie 1973 în sala Senatorilor din Castelul regal din Wawel — Cracovia, unde erau expuse și cele mai prețioase manuscrise și cărți și a urmat vizita la galeriile Krzysztofor, inaugurarea unei expoziții de ilustrații la cartea lui Dante „Divina Comedie“, bijuterii executate de Stefan Mrozew-

ski și provenind din colecțiile muzeului Przypkowski.

Și rînd pe rînd comorile Poloniei au fost expuse atunci, cele mai multe pentru prima dată după război. Expoziția tipăriturilor Bibliotecii Czartoryski, în galeria de picturi a aceluiași muzeu, documente din istoria astronomiei aparținînd colecției bibliotecii universitare.

Pitoreașca vale a riului Ojców, cu castelul Pieszkowa Skala, minele de sare de la Wieliczka, un neuitat cocktail acolo la zeci de metri sub pămînt au punctat necesare și bine meritate pauze, fiindcă zilele următoare aduc etalarea unor extraordinare frumuseți ale țării prietene: Galeria de pictură și sculptură gotică în casa Szolajski, vizita bisericii Nôtre Dame și seara un nemuritor concert în biserica Sf. Căterina, ca părăsind Cracovia să ne oprim la biblioteca bisericii din Jasna Góra unde Paulins, a prezentat, într-o franceză impecabilă, manuscrise rare, comori ale literei tipărite, ca urmînd calea prin Czestochowa să ne oprim la Jędrzejów, iar muzeul Przypkowski să fie de fapt ultima „haltă” înainte

de Varșovia, orașul greu încercat, orașul cu 800 000 de locuitori morți în timpul războiului, îngropat în 20 milioane metri cubi de moloz — dar pe care leșii — cum i-a numit marele nostru cronicar Grigore Ureche pe polonezi, l-au reconstruit din nou.

Și în tot acest timp au fost expuse comunicări: Jacques Guignard — Franța, Howard Nixon — Anglia, Sten Lindberg — Suedia, Ilse Schunke — Germania, Paul Culot — Belgia, Kswery Swierkowski — Polonia, România fiind prezentă cu „Răpîndirea operei lui Nicolas Copernic în vechile biblioteci românești”, comunicare ce a dat o notă aparte și constituia o plăcută surpriză — cadou în special pentru țara gazdă.

Toate acestea au făcut cu siguranță ca bibliofiliile din toate țările să devină uniți într-o adevărată prietenie, fiindcă rezultatele congresului, consemnate pe larg în presa tuturor meridianelor și țărilor lumii, au fost mai mult decît fructuoase. Despre acestea însă, într-un număr viitor.

LUCIAN PENESCU

„VIAȚA MITROPOLITULUI MAXIM”, UN NOU IZVOR LITERAR AL CRONICII LUI GRIGORE URECHE ?

Încă o lucrare deosebit de interesantă a fost pusă în circulație de Editura Academiei R. S. România: „*Romanitatea românilor. Istoria unei idei*”. Autorul ei, dr. A. Armbruster, ordonează după o idee centrală, inspirat aleasă, toate izvoarele narative referitoare la această chestiune, completînd — pe baza unor cercetări personale și descoperiri inedite în literatura săsească — ceea ce se cunoștea pînă acum în această privință.

Lectura acestei cărți (frumos realizată tipografic, însă slab controlată sub aspectul eliminării unor greșeli supărătoare de corecturi) ne pune în fața unui om aplecat asupra unui vast material, acumulat în timp, în peste două mil de lucrări de bază sau de referință.

Rezultatul muncii acestui cercetător prezintă o sinteză de mare interes pentru istoriografia contemporană, asemănătoare celor date de generațiile precedente, ce au aspirat să arate originea și persistența românilor pe aceste locuri.

Însă, vastitatea materialului cercetat, precum și timpul avut la dispoziție de autor (pentru asemenea teme unii și-au dedicat întreaga viață) au determinat unele lacune bibliografice și erori de amănunt care, chiar dacă nu știrbesc din meritul sintezei, la o nouă ediție pot fi evitate, pentru strălucirea unei lucrări reprezentative pentru generația noastră de istorici.

În cele ce urmează ne propunem să discutăm numai una dintre erori, vi-